

Έθιμα γύρω από τα Φώτα

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Τον Ιανουάριο, ως πρώτο μήνα του χρόνου, τον έχουμε όλοι μας συνδέσει με το πρωτοχρονιάτικο τραπέζι, με τη βασιλόπιτα, με το τέλος των χριστουγεννιάτικων διακοπών κ.α. Επίσης, μέσα στον Γενάρη, περιλαμβάνονται πολλές εκκλησιαστικές εορτές, όπως αυτή του Μεγάλου Βασιλείου, της Βάπτισης του Χριστού, του αγίου ανασίου και των Τριών Ιεραρχών.

Όμως η μέρα που φαίνεται να ξεχωρίζει και

να «ξεχειλίζει» από έθιμα είναι η μέρα των Φώτων ή των Θεοφανείων, στις 6 Ιανουαρίου. Τη μέρα αυτή, γιορτάζουμε τη βάπτιση του Χριστού μας από τον άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο ή Βαπτιστή. Την παραμονή των Θεοφανείων, γίνεται η γίνεται ανήμερα των Φώτων.

Όμως, υπάρχουν και λιγότερο γνωστά έθιμα

σε κάποιες περιοχές που αναβιώνουν ακόμα και σήμερα. Ένα τρανό παράδειγμα τέτοιου εθίμου, είναι οι «φούταροι» του χωριού του Αγίου Προδρόμου στη Χαλκιδική. Οι φούταροι την παραμονή των Φώτων λέγοντας τα κάλαντα από σπίτι σε σπίτι μαζεύουν κρέας, λουκάνικα και χρήματα και την ημέρα του Αϊ - Γιαννιού χορεύουν στην πλατεία του χωριού. Όταν θα κάνουν διάλειμμα από τον χορό, θα τρέξουν να βρουν ένα ρόπαλο, για να το φέρουν όταν ξαναρχίσει το γλέντι. Όταν δοθεί το σύνθημα, όλοι θα πετάξουν τα ρόπαλα τους ταυτόχρονα στον αέρα σφυρίζοντας, για να σηματοδοτήσουν το τέλος του δωδεκαήμερου των

Στη Γαλάτιστα Χαλκιδικής, μετά από τον

αγιασμό των υδάτων ακολουθεί μια περίεργη παράδοση. Πέντε ή έξι άντρες μπαίνουν κάτω από το ομοίωμα μιας καμήλας και χορεύουν ή βαδίζουν ρυθμικά. Ταυτόχρονα, χτυπούν κουδούνες και τραγουδάνε. Πρόκειται για την αναπαράσταση ενός πραγματικού γεγονότος, την απαγωγή μιας όμορφης κοπέλας από τον γιο ενός Τούρκου επιτρόπου που συνέβη στα τέλη του 19ου αιώνα. Ο αγαπημένος της, για να την παντρευτεί και να ξεγελάσει τον πατέρα της που δεν το ήθελε για γαμπρό του, έστησε ένα πανηγύρι όπου κάλεσε πολύ κόσμο. Για να μπει στο τούρκικο σπίτι έφτιαξε ένα ομοίωμα καμήλας, κάτω από το οποίο κρύφτηκαν οι φίλοι του. Αφού έκρυψαν την κοπέλα κάτω από την καμήλα, την έβγαλαν έξω και την επομένη παντρεύτηκε με τον αγαπημένο της, πριν προλάβουν

Ένα ποντιακό έθιμο, το οποίο έχει τις ρίζες

του στα αρχαία χρόνια, είναι αυτό των «μωμόγερων». Η αναβίωσή του αρχίζει συνήθως στα μέσα του Δεκέμβρη και τελειώνει στα μέσα του Γενάρη. Τα άτομα που συμμετέχουν σε αυτό ντύνονται με στολές που αντιπροσωπεύουν ένας μέρος

του πολιτισμού και της λαογραφίας των Ποντίων. Η αρκούδα συμβολίζει τη δύναμη, η ηλικιωμένη γυναίκα ένα σύμβολο του παρελθόντος, η νύφη το μέλλον, το άλογο την ανάπτυξη, ο γιατρός την υγεία, ο στρατιώτης την υπεράσπιση και ο Άγιος Βασίλης συμβολίζει το νέο έτος που θα φτάσει σε μερικές μέρες. Στις μέρες μας, το έθιμο αυτό ξαναζωντανεύει σε μέρη της Ελλάδος όπου κατοικούν πολλοί Πόντιοι με τον ίδιο γηγενικό χαρακτήρα.

Ένα άλλο έθιμο, είναι τα «Ραγκουτσάρια».

Στην Καστοριά και σε κάποια χωριά της Δράμας, ανήμερα των Θεοφανείων, οι συμμετέχοντες φορούν τρομακτικές μάσκες για να ξορκίσουν το κακό από την πόλη. Οι μασκοφόροι επειδή διώχνουν τα κακά πνεύματα, ζητάνε χρηματική ανταμοιβή από τον κόσμο. Πολλές φορές μάλιστα κάνουν πολύ ενοχλητικούς θορύβους χτυπώντας κουδούνια ή παίζοντας δυνατή μουσική. Μια μελωδία που συνοδεύει τα «ραγκουτσάρια», είναι η εξής.

%ragutsariamusic%

Η λίστα με τα έθιμα των Θεοφανείων δεν τελειώνει εδώ. Κάθε περιοχή έχει τα δικά της. Άλλα αναβιώνουν κάθε χρόνο και άλλα έχουν εκλείψει. Όμως είναι σημαντικό να μην τα ξεχνάμε, αλλά να τα θυμόμαστε και να συνεχίσουμε να τα αναπαράγουμε γιατί ανήκουν στην ελληνική παράδοση και αποτελούν μέρος της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.